

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 16CoCsp/11/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8221200033
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 12. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Anna Kovaľová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2022:8221200033.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Anny Kovaľovej a sudcov JUDr. Branislava Brezu a JUDr. Martina Filakovského v spore žalobcu: 1. S. O., H.. XX.XX.XXXX, C. C. XX, XXX XX C. a 2. Z. O., H.. XX.XX.XXXX, C. C. XX, XXX XX C., obaja právne zastúpení advokátom: Mgr. Matúš Macko, so sídlom Karpatská 804/10, 089 01 Svidník, proti žalovanému: 365.bank, a.s., so sídlom Dvořákovo nábrežie 4, 811 02 Bratislava, právne zastúpený advokátskou kanceláriou: Advokátska kancelária RELEVANS s.r.o., so sídlom Dvořákovo nábrežie 8A, 811 02 Bratislava, o vydanie bezdôvodného obohatenia v sume 774,83 eur s príslušenstvom a vyslovenia neprijateľnosti zmluvných podmienok, o odvolaní žalobcov proti rozsudku Okresného súdu Bardejov zo dňa 20. mája 2022, č.k. 8Csp/3/2021-140 takto

rozhodol:

Mení rozsudok vo výroku I. tak, že žalovaný je povinný žalobcom v 1. a 2. rade vydať bezdôvodné obohatenie vo výške 774,83 eur s úrokom vo výške 5 % ročne z tejto sumy odo dňa 05.02.2021 do zaplatenia, to všetko do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

Žalobcom v 1. a 2. rade voči žalovanému priznáva nárok na náhradu trov konania v celom rozsahu.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Bardejov (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „súd“) napadnutým rozsudkom rozhodol tak, že, cit.:

„I. Žalobu o vydanie bezdôvodného obohatenia zamietá.

II. Dojednanie v čl. 3., bode 3.1. úverovej zmluvy z 30.09.2015 uzavretej medzi žalobcami a žalovaným, v znení cit. „S poskytnutým úverom Lepšia splátka súvisia nasledujúce poplatky:

1. upomienka po omeškaní splátky: 10,00 EUR

2. upomienka po omeškaní splátky: 25,00 EUR.“, je neprijateľné a teda neplatné.

III. Dojednanie v čl. 5 bode 5.11. úverovej zmluvy z 30.09.2015 uzavretej medzi žalobcami a žalovaným, v znení cit. „Dlžník/Spoludlžník súhlasí, aby sa ich platby započítavali v nasledujúcom poradí: a) poplatky podľa ZoÚ, b) úrok z omeškania, c) zmluvný úrok z Úveru, d) splátka istiny Úveru, pričom platí, že v prípade viacerých pohľadávok Banky voči Dlžníkovi/Spoludlžníkovi sa platby Dlžníka/Spoludlžníka započítavajú najskôr na pohľadávky skôr splatné.“, je neprijateľné a teda neplatné.

IV. Žiadnej zo strán nepriznáva nárok na náhradu trov konania.“

2. Rozhodnutie právne odôvodnil ust. § 290, § 298 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „C.s.p.“), § 52 ods. 1 až 4, § 53 ods. 1 až 3, ods. 5, § 54 ods. 1 a 2, § 107 ods. 1 a 2, §

451 ods. 1 a 2, § 456 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „OZ“) v znení účinnom v čase uzavretia úverovej zmluvy, § 1 ods. 2 a 8, § 2 písm. a), b), g), § 9 ods. 2, 3, 6 a 11, § 11 ods. 1, § 19 ods. 1, 2 a 5, § 23 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení platnom a účinnom v čase uzatvorenia zmluvy (ďalej len „ZoSÚ“).

3. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že žalobcovia sa podanou žalobou domáhali voči žalovanému vydania bezdôvodného obohatenia v sume 774,83 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne z tejto sumy počnúc od dňa nasledujúceho po dni doručenia žaloby žalovanému do zaplataenia a vyslovenia neprijateľnosti zmluvných podmienok uvedených v čl. 3., bode 3.1. a v čl. 5., bode 5.11. „Zmluvy o spotrebiteľskom úvere“ č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 30.09.2015. Žalobcovia svoju žalobu odôvodnili tým, že dňa 30.09.2015 uzavreli v postavení spotrebiteľov so žalovaným, ako dodávateľom „Zmluvu o spotrebiteľskom úvere“ č. XXXXXXXXXXXX (ďalej len „úverová zmluva“), na základe ktorej im bol poskytnutý spotrebiteľský úver v sume 20 000 eur, Celkovo na predmetný úver splatili žalobcovia sumu 20.774,83 eur. Úverová zmluva však podľa žalobcov neobsahuje všetky zákonné náležitosti, preto je túto potrebné považovať za bezúročnú a bez poplatkov. Žalobcovia tak nedôvodne preplátili úver o sumu 774,83 eur, ktorú požadujú žalobcovia vrátiť. O skutočnosti, že sa žalovaný na úkor žalobcov mal bezdôvodne obohatiť, sa dozvedeli od Združenia na ochranu občana spotrebiteľa HOOS v januári 2019. Podľa žalobcov v úverovej zmluve absentujú údaje podľa § 9 ods. 2 písm. a), f) a k) ZoSÚ, t.j. druh spotrebiteľského úveru, doba trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a výpočet ročnej percentuálnej miery nákladov (RPMN) a celkovej čiastky, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere. V úverovej zmluve je zároveň nesprávne v neprospech žalobcov ako spotrebiteľov uvedená aj RPMN, ktorá je v úverovej zmluve uvedená vo výške 13,70 %, pričom podľa internetovej kalkulačky zverejnenej na oficiálnom webe Ministerstva financií SR táto hodnota vychádza vo výške 15,92 %. S poukazom na rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 3 Co/140/2018 zo dňa 13.11.2018 žalobcovia uviedli, že v úverovej zmluve je nesprávne uvedená aj celková čiastka, ktorú ako spotrebiteľia mali za úver zaplatiť v sume 33.788,03 eur, avšak celková čiastka je suma, ktorú má spotrebiteľ na úver skutočne zaplatiť (výška mesačnej splátky x počet splátok), čo predstavuje v danom prípade sumu 36.396 eur (337 eur x 108 splátok). Úverová zmluva obsahuje aj neprijateľné zmluvné dojednania v čl. 3., bode 3.1. úverovej zmluvy a v čl. 5., bode 5.11. úverovej zmluvy, ktoré stanovujú poplatky za upomienky pri omeškaní splátky vo výške 10 eur a 25 eur. Toto dojednanie je neprijateľným z dôvodu, že sa nachádza vo formulárovej zmluve, z ktorej nevyplýva možnosť zmeny jej textu, tak po obsahovej, ako aj formálnej stránke, pričom o tejto zmluvnej podmienke žalobcovia nemali vedomosť. Dojednanie v čl. 5., bode 5.11. úverovej zmluvy v znení: „Dlžník/Spoludlžník súhlasí, aby sa ich platby započítavali v nasledujúcom poradí: a) poplatky podľa ZoÚ, b) úrok z omeškania, c) zmluvný úrok z Úveru, d) splátka istiny Úveru, pričom platí, že v prípade viacerých pohľadávok Banky voči Dlžníkovi/Spoludlžníkovi sa platby Dlžníka/Spoludlžníka započítavajú najskôr na pohľadávky skôr splatné.“, je podľa žalobcov neprijateľným, pretože umožňuje žalovanému započítavať platby poukazované žalobcami na splatenie istiny úveru, na iný účel, akým je splatenie istiny úveru, čo je prvoradým ekonomickým záujmom a vôľou spotrebiteľa, aby najskôr splatil istinu úveru, ktorá je základom pre úročenie pohľadávky. Uvedené dojednanie teda umožňuje žalovanému postupovať v tomto smere nepredvídateľne a svojvoľne rozhodovať o výške nielen príslušenstva, ale v konečnom dôsledku aj o výške samotnej istiny pohľadávky.

4. Súd prvej inštancie na základe vykonaného dokazovania zistil, že žalobcami a žalovaným bola uzavretá úverová zmluva, na základe ktorej sa žalovaný zaviazal poskytnúť žalobcom úver v sume 20 000 eur, ktorý sa žalobcovia zaviazali splácať spoločne a nerozdielne v 108 splátkach mesačne po 337 eur. Podľa výpisu z úverového účtu žalobcov za obdobie od 30.09.2015 do 05.01.2016 žalobcovia zaplatili na istinu úveru sumu 20 774,83 eur. Z prehlásení Združenia na ochranu občana spotrebiteľa HOOS č. H 642/18 zo dňa 08.01.2019 vyplýva, že žalobcovia sa dňa 07.01.2019 obrátili na uvedené združenie za účelom porady, pričom im bolo oznámené, že úverová zmluva je zmluvou bezúročnou a bezpoplatkovou a obsahuje neprijateľné zmluvné podmienky. Preto súd skúmal, či úverová zmluva zo dňa 30.09.2015 má všetky zákonné náležitosti vyžadované ZoSÚ v čase jej uzavretia, ktorých absenciu v zmysle ust. § 11 ods. 1 ZoSÚ sankcionuje bezúročnosťou a bezpoplatkovosťou úveru. Súd sa nestotožnil s námietkou žalobcov, podľa ktorej v úverovej zmluve absentuje údaj podľa § 9 ods. 2 písm. a) ZoSÚ, pretože druh spotrebiteľského úveru bol v danom prípade v dotknutej úverovej zmluve vymedzený v jej čl. 2, podľa ktorého sa v danom prípade jednalo o úver. V úverovej zmluve však absentuje zákonná náležitosť podľa § 9 ods. 2 písm. f) ZoSÚ, a to uvedenie doby trvania zmluvy

o spotrebiteľskom úvere, ktorú nie je možné zamieňať s údajom o „termíne“, resp. dátume konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru z dôvodu, že ak by zákonodarca mal v úmysle stotožniť tieto dva pojmy, neuvádzal by ich v zákonom ustanovení osve, ako aj z dôvodu, že neuvedením tejto skutočnosti sa úverová zmluva stáva pre spotrebiteľa málo transparentná a výpovedná, keďže spotrebiteľ by mal mať poskytnuté prehľadné informácie o úvere bez potreby použitia kalkulačky. V ďalšom súd poukázal aj na ďalší nedostatok úverovej zmluvy podľa § 9 ods. 2 písm. k) ZoSÚ, a to uvedenie všetkých predpokladov použitých na výpočet tejto ročnej percentuálnej miery nákladov. V danom prípade bolo medzi zmluvnými stranami v úverovej zmluve dojednané aj poistenie úveru, avšak z úverovej zmluvy nie je zrejmé, či toto poistenie bolo predpokladom poskytnutia úveru, teda nie je zrejmé ani to, či suma poistného bola alebo nebola zahrnutá do výpočtu RPMN. Súd prvej inštancie mal za to, že v úverovej zmluve absentuje aj náležitosť podľa § 9 ods. 2 písm. l) ZoSÚ, t.j. uvedenie výšky, počtu a termínov splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, prípadné poradie, v ktorom sa budú splátky priradovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účely jeho splatenia. Vo vzťahu k poisteniu úveru mal súd za to, že toto nebolo v úverovej zmluve dojednané transparentne, pretože z úverovej zmluvy je zrejmé iba to, že žalobcovia súhlasia s poistením ich schopnosti splácať úver v zvolenom balíku základného súboru poistenia, ktoré poistenie by v zmysle čl. VII. OP žalovaného malo vyplývať z bližšie neidentifikovanej napr. jej dátumom uzavretia, či zmluvnými stranami, poisťovnej zmluvy, s ktorou sa žalobcovia údajne v zmysle čl. VII. OP mali možnosť oboznámiť. Zo stranami sporu podpísanej dokumentácie nie je možné bližšie konkretizovať, napr. rozsah a podmienky tohto poistenia, žalobcom sa uložila povinnosť podrobiť sa dojednaniám v poisťovnej zmluve uzavretej veriteľom s vopred ním určenou neznámou poisťovňou bez možnosti žalobcov ovplyvniť jej bez bližšej vedomosti žalobcov o rozsahu poistenia. Preto toto dojednanie o poistnom je pre svoju neurčitosť neprijateľným, teda neplatným zmluvným dojednaním podľa § 53 ods. 5 OZ, preto na jeho základe nemohol vzniknúť žiadny právne relevantný záväzok. Pri aplikácii vyššie uvedených právnych predpisov dospel súd k záveru, že úverová zmluva neobsahuje zákonné náležitosti ustanovené § 9 ods. 2 písm. f), k) a l) ZoSÚ, čoho následkom v zmysle ust. § 11 ods. 1 písm. b) ZoSÚ je skutočnosť, že spotrebiteľský úver poskytnutý žalobcom je bezúročný a bez poplatkov, preto boli žalobcovia povinní vrátiť žalovanému iba sumu im reálne poskytnutej istiny úveru vo výške 20 000 eur. Žalobcovia žalovanému zaplatili sumu vo výške 20.774,83 eur, teda žalovaný titulom bezdôvodného obohatenia je povinný plnenie v sume 774,83 eur žalobcom vydať.

5. Súd vzhľadom na žalovaným vnesenú námietku premlčania uviedol, že práva na vydanie bezdôvodného obohatenia sa môže oprávnený subjekt domáhať len v rámci plynutia tak subjektívnej, ako aj objektívnej premlčacej doby. Pokiaľ ide o plynutie subjektívnej dvojročnej premlčacej lehoty na vydanie bezdôvodného obohatenia, mal súd za to, že táto začala plynúť od momentu, kedy sa dozvedeli, že k bezdôvodnému obohateniu na ich úkor skutočne došlo a že to bol žalovaný, kto sa na ich úkor bezdôvodne obohatil. V prípade, ak subjektívna dvojročná premlčacia lehota začala plynúť dňa 08.01.2019, kedy sa žalobcovia mali dozvedieť o bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru, v dôsledku čoho sa žalovaný mal na ich úkor bezdôvodne obohatiť, subjektívna premlčacia lehota uplynula 08.01.2021, avšak žaloba bola žalobcami podaná 07.01.2021. Pokiaľ ide o objektívnu premlčaciu lehotu, súd uviedol, že Občiansky zákonník rozlišuje dve dĺžky objektívnych premlčacích dôb, pričom ich aplikácia na ten-ktorý prípad je podmienená charakterom získania bezdôvodného obohatenia, teda je potrebné skúmať, či bezdôvodné obohatenie vzniklo úmyselne alebo z nebanlivosti. Súd uzavrel, že žalovaný mal vedieť, že sporom dotknutá úverová zmluva nemá všetky zákonom požadované náležitosti, avšak v skutočnosti sa vedome nechcel ich neuvedením v úverovej zmluve pripraviť o zisk spočívajúci v úrokoch a poplatkoch za ním žalobcom poskytnutý úver. Ak teda žalovaný uvedené zákonné náležitosti v zmluve správne neuviedol, aj keď o nich mal vedieť, ale vedome sa nechcel pripraviť o zisk, kvôli ktorému vlastne svoju podnikateľskú aktivitu prevádzkuje, možno uzavrieť, že žalovaný konal vo vedomej nebanlivosti, takže v danom prípade je potrebné aplikovať trojročnú objektívnu premlčaciu dobu. Keďže žalobcovia úver žalovanému splatili v mesiaci 01/2016, trojročná objektívna premlčacia doba na vydanie obohatenia im uplynula najskôr v mesiaci 01/2019, avšak keďže žalobcovia podali žalobu okresnému súdu 07.01.2021, podali ju už po uplynutí trojročnej objektívnej premlčacej lehoty na vydanie im nimi žalovaného nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia, preto súd ich žalobu v tejto časti zamietol.

6. Žalobe v časti, ktorou sa žalobcovia domáhali vyslovenia neprijateľnosti dojednania obsiahnutého v čl. 3., bode 3.1. a v čl. 5 bode 5.11. úverovej zmluvy súd vyhovel, keďže konštatoval, že tieto zakladajú hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa.

7. O trovách konania súd rozhodol v zmysle ust. § 255 ods. 2 CSP.

8. Proti výroku I. o zamietnutí žaloby o určenie bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru a proti súvisiacemu výroku IV. o náhrade trov konania podali v zákonom stanovenej lehote žalobcovia odvolanie z dôvodu nesprávnych skutkových zistení a nesprávneho právneho posúdenia vecí súdom prvej inštancie. Namietali, že súd prvej inštancie vychádzal z trojročnej objektívnej premlčacej doby, keďže nemal za preukázaný úmysel žalovaného bezdôvodne sa obohatiť na úkor žalobcov. Poukázali na uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7Cdo/268/2022 zo dňa 28.02.2022 a uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1Cdo/238/2017. Podstata aplikácie desaťročnej premlčacej doby spočíva v tom, že v dobe prijatia nezákonnej platby dodávateľ prijal platbu, o ktorej vedel, že ju získava na úkor spotrebiteľa ako bezdôvodné obohatenie, a to aj v prípade, ak by sa pripustilo, že v dobe uzatvorenia zmluvy ešte tento úmysel priamo nemusel mať. Obchodník - profesionál vedel, že mu platba bola vyplatená v rozpore so zákonom, a napriek tomu si platbu ponechal. Na podporu svojej argumentácie poukázali na viaceré rozhodnutia odvolacieho súdu. Následne poukázali aj na rozhodnutie Súdneho dvora EÚ vo veci C-485/19 zo dňa 22.04.2021. Nesúhlasili s tým, ako súd prvej inštancie aplikoval závery tohto rozhodnutia, a zároveň opätovne na podporu svojej argumentácie uviedli viaceré rozhodnutia odvolacieho súdu. K výroku o trovách konania s poukazom na rozhodnutia odvolacieho súdu a nálezy Ústavného súdu ČR sp. zn. I. ÚS/1081/17 zo dňa 09.10.2017 a sp. zn. II. ÚS/3070/2014 zo dňa 17.01.2017 uviedli, že v žalobe sú tri skutkovo a právne samostatné nároky, a to nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia, druhým a tretím je určenie neprijateľnosti zmluvných podmienok. Voči žalovanému boli žalobcovia prevažne úspešní, avšak napriek tomu im súd právo na náhradu trov konania nepriznal. Navrhli, aby odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie v napadnutých výrokoch zmenil.

9. Žalovaný vo svojom vyjadrení k odvolaniu žalobcov uviedol, že sa plne stotožňuje so závermi súdu prvej inštancie. K premlčaniu nároku uviedol, že pokiaľ ide o rozsudok SD EÚ vo veciach C-698/18 a C-699/18, že závery uvedené v týchto rozhodnutiach nie sú aplikovateľné v podmienkach slovenskej právnej úpravy, keďže slovenská právna úprava pri premlčaní reštitučných nárokov v prípade absolútnej neplatnosti vychádza práve z momentu, kedy bezdôvodné obohatenie vzniklo, pričom v súdnych konaniach je absolútna neplatnosť posudzovaná len ak predbežná otázka a samotnú neplatnosť právneho úkonu zväčša pre nedostatok naliehavého právneho záujmu ani nemožno samostatne konštatovať. Čo sa týka rozhodnutia Súdneho dvora EÚ vo veciach C - 485/19, z jeho odôvodnenia vyplýva, že by bolo neprimeraným sťažením pre uplatnenie práv zo strany spotrebiteľov, pokiaľ by sa trojročná premlčacia doba počítala od vzniku bezdôvodného obohatenia, vzhľadom k tomu, že v prípade dlhotrvajúcich zmluvných vzťahov môže dôjsť k uplynutiu premlčacej doby skôr ako tieto zmluvné vzťahy skončia. Súdny dvor EÚ pritom v rozhodnutí konštatuje, že so zásadou efektivity vo vzťahu k reštitučným nárokom spotrebiteľov nie je v rozpore jednak stanovenie premlčania týchto nárokov a ani samotná trojročná premlčacia doba. Žalovaný mal taktiež za to, že určenie bezúročnosti a bezpoplatkovosti nie je dôvodné, nakoľko zmluvný vzťah zanikol. Navrhol, aby odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie v napadnutej časti potvrdil.

10. Krajský súd v Prešove, ako súd odvolací (§ 34 Civilného sporového poriadku - zákon číslo 160/2015 Z.z., ďalej len „C.s.p.“), po preskúmaní napadnutého rozsudku, konania, ktoré mu predchádzalo a odvolania žalobcov podľa § 363 a § 365 ods. 1 C.s.p., súc viazaný dôvodmi a rozsahom tohto odvolania (§ 379, § 380 ods. 1 C.s.p.), skutkovým stavom zisteným súdom prvej inštancie podľa § 383 C.s.p., bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 C.s.p., za splnenia podmienok uvedených v ustanovení § 219 ods. 3 C.s.p., dospel k záveru, že odvolanie žalobcov je opodstatnené a preto napadnutý rozsudok zmenil podľa § 388 C.s.p., čo malo vplyv na rozhodnutie o náhrade trov konania podľa § 396 ods. 2 C.s.p. Odvolací súd zmenil rozsudok súdu prvej inštancie bez nariadenia odvolacieho pojednávania, pretože žalobcovia síce zdôvodnili odvolanie nesprávnymi skutkovými zisteniami a nesprávnym právnym posúdením, ale z obsahu odvolania vyplýva, že namietali nesprávne právne posúdenie premlčania nároku neposudzujúc desaťročnú objektívnu premlčaciu dobu. Odvolací súd sa preto nezaoberal dôvodmi odvolania spočívajúcimi v nesprávne zistenom skutkovom stav veci, pretože zistený skutkový stav nebol medzi stranami sporný, žalobcovia ho v odvolaní nenamietali, namietali nesprávne aplikovanú trojročnú objektívnu premlčaciu dobu pre nerešpektovanie rozhodnutia súdneho dvora.

11. Odvolací súd v odvolacom konaní posúdil relevantnosť konkrétnych odvolacích dôvodov v kontexte s namietaným nesprávnym právnym posúdením, to, či súd prvej inštancie na zistený skutkový stav správne, v úplnosti, aplikoval príslušné právne predpisy, či riadne svoje rozhodnutie odôvodnil, to s prihliadnutím na to, že v odôvodnení rozhodnutia nemusí byť daná odpoveď na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (Ústavný súd Slovenskej republiky II. ÚS 78/05).

12. Dôvodom vedúcim k záveru o bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru v prejednávanej veci bolo nedodržanie obligatórnych náležitostí úverovej zmluvy z ustanovení ZoSÚ, čo v konečnom dôsledku ani žalovaný vo svojom vyjadrení k odvolaniu žalobcov nenamietal. Uviedol, že s rozhodnutím súdu prvej inštancie sa v celom rozsahu stotožňuje, pričom namietal zmysel určenia bezúročnosti a bezpoplatkovosti vzhľadom na skutočnosť, že právny vzťah medzi stranami sporu už zanikol. Tu odvolací súd dodáva, že zmysel určenia, že predmetný úver je bezúročný a bez poplatkov je právne významný práve z dôvodu, že žalobcovia sa podanou žalobou domáhali vydania bezdôvodného obohatenia, ktoré má tvoriť práve suma, o ktorú bol poskytnutý úver preplatený, v tomto prípade o 774,83 eur. Keďže žalobcovia na úver zaplatili sumu 20.774,83 eur, pričom istina poskytnutého úveru bola vo výške 20.000 eur, žalovaný nemal nárok na sumu presahujúcu výšku istiny a túto je povinný žalobcom vrátiť titulom bezdôvodného obohatenia.

13. Občiansky zákonník v ustanovení § 107 upravuje premlčaciu dobu pre vydanie bezdôvodného obohatenia, pričom rozlišuje medzi subjektívnou a objektívnou premlčacou.

14. Žalobcovia v odvolaní namietali právny záver súdu prvej inštancie o aplikácii trojročnej objektívnej premlčacej doby, nakoľko majú za to, že v tomto prípade je potrebné aplikovať desaťročnú objektívnu premlčaciu dobu.

15. Odvolací súd nepopiera, že niektoré rozhodnutia Najvyššieho súdu SR spochybňujú desaťročnej objektívnu premlčaciu lehotu. V tejto súvislosti však odvolací súd poukazuje na rozsudok Súdneho dvora EÚ (prvá komora) zo dňa 22.04.2021 vo veci C-485/19, v ktorej veci návrh na začatie prejudiciálneho konania bol podaný Krajským súdom v Prešove dňa 12.06.2019 a doručený Súdnemu dvoru 25.06.2019, kde žalovaným bol Profi Credit Slovakia, s.r.o. Súdny dvor EÚ (prvá komora) rozhodol tak, že: 1. Zásada efektivity sa má vykladať v tom zmysle, že bráni vnútroštátnej právnej úprave, ktorá stanovuje, že na žalobu podanú spotrebiteľom o vrátenie súm neoprávnene zaplatených v rámci plnenia zmluvy o úvere na základe nekalých podmienok v zmysle Smernice Rady 93/13/EHS z 05.04.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách alebo na základe podmienok, ktoré sú v rozpore s požiadavkami Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23.04.2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení Smernice Rady 87/102/EHS, sa vzťahuje trojročná premlčacia lehota, ktorá začína plynúť odo dňa, keď došlo k bezdôvodnému obohateniu.

16. Právne závery súdu prvej inštancie o plynutí trojročnej objektívnej lehoty sú nesprávne. Rozsudok Súdneho dvora Európskej únie C-485/19 zo dňa 22.4.2021 má prednosť pred právnym poriadkom SR. Obdobný záver ako Súdny dvor EÚ zaujal aj Najvyšší súd SR v uznesení sp. zn. 7Cdo/268/2021 zo dňa 28.02.2022, aktuálne publikovaný v Zbierke stanovísk NS a rozhodnutí súdov SR 2/2022 pod R15/22, podľa ktorého analogická aplikácia 10-ročnej objektívnej premlčacej doby súdmi Slovenskej republiky pri práve spotrebiteľa na vydanie bezdôvodného obohatenia (§ 107 ods. 2OZ) získaného plnením na základe spotrebiteľskej úverovej zmluvy, je právnym dôsledkom prednosti rozsudku Súdneho dvora Európskej únie C-485/19 zo dňa 22.04.2021 v právnom poriadku SR. Predmetom sporného konania je spotrebiteľský nárok, ktorý je harmonizovaný právom Európskej únie. V takom prípade aj s poukazom na čl. 7 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj čl. 3 ods. 1 CSP rozsudky Súdneho dvora EÚ majú prednosť pred vnútroštátnymi prameňmi práva a v rozsahu, v ktorom im vnútroštátne právo odporuje, má súd povinnosť zdržať sa aplikácie konfliktného vnútroštátneho práva. Podľa rozsudku Súdneho dvora EÚ C485/19 zásada efektivity bráni vnútroštátnej úprave objektívnej trojročnej premlčacej lehote, kedy je potrebné (nevyhnutné) na tento typ nárokov subsidiárne uplatňovať desaťročnú objektívnu premlčaciu lehotu na vydanie bezdôvodného obohatenia, a to bez skúmania zavinenia. Vo vzťahu k aplikácii 10 ročnej alebo 3 ročnej objektívnej premlčacej lehoty je potrebné preto vychádzať zo záverov Písomných pripomienok európskej komisie vo veci C485/19 zo dňa 7.10.2019, kde Európska komisia uviedla, že čl. 6 ods. 1 a čl. 7 ods. 1 smernice Rady 93/13/EHS z 5.4.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách sa má vo svetle zásady efektivity vykladať tak, že mu odporuje taká vnútroštátna úprava,

v zmysle ktorej spotrebiteľ, ktorý uplatňuje svoj nárok na vrátenie plnenia bezdôvodného obohatenia vzniknutého na základe plnenia spotrebiteľa z nekalej zmluvnej podmienky, má pre uplatnenie 10 ročnej objektívnej premlčacej doby povinnosť dokázať, že veriteľ úmyselne porušil práva spotrebiteľa. Na základe tohto názoru najvyššej súdnej autority bolo potrebné zmeniť závery súdu prvej inštancie o plynutí trojročnej objektívnej premlčacej doby

17. Zároveň odvolací súd poukazuje aj na bod 73 odôvodnenia, z ktorého vyplýva, že hoc je táto povinnosť konformného výkladu obmedzená všeobecnými právnymi zásadami, a to osobitne zásadou právnej istoty v tom zmysle, že nemôže slúžiť ako základ pre výklad vnútroštátneho práva contra legem, vnútroštátne súdy vrátane tých, ktoré rozhodujú v poslednom stupni, musia v prípade potreby zmeniť ustálenú vnútroštátnu judikatúru, pokiaľ táto judikatúra vychádza z výkladu vnútroštátneho práva, ktorý je nezlučiteľný s cieľmi smernice (pozri v tomto zmysle rozsudky z 05.09.2019, Pohotovosť, C-331/18 EU:C:2019-665, bod 56, ako aj z 05.03.2020, Opr - Finance, C-679/18, EU: C: 2020: 167, body 43 a 45).

18. K námietke premlčania vznesenej žalovaným tak odvolací súd uvádza, že uvedenú námietku považuje za nedôvodnú. Dňa 30.09.2015 strany sporu uzavreli úverovú zmluvu, na základe ktorej malo na strane žalovaného vzniknúť bezdôvodné obohatenie, je zrejmé, že desaťročná objektívne premlčacia doba nemohla uplynúť. Z uvedeného potom vyplýva, že k premlčaniu žalobou uplatnenej pohľadávky nedošlo, a teda žaloba bola podaná včas.

19. Žalobcovia si uplatnili úroky z omeškania odo dňa 04.02.2021 (odo dňa nasledujúceho po dni doručenia žaloby žalovanému) vo výške nepresahujúcej limit v zmysle citovaného nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z. Dlh vzniknutý bezdôvodným obohatením je dlhom, ktorého zročnosť nie je určená právnym predpisom, alebo rozhodnutím súdu alebo nevyplýva z dohody účastníkov, a preto je dlžník podľa § 563 Občianskeho zákonníka povinný splniť dlh prvého dňa po tom, čo ho veriteľ o plnenie požiadal. Za prvú výzvu na vydanie bezdôvodného obohatenia súd považoval doručenie žaloby žalovanému, ktorý bol povinný plniť nasledujúci deň, a preto sa do omeškania dostal dňa 05.02.2021. Súd preto uložil žalovanému povinnosť vydať žalobcom bezdôvodné obohatenie vo výške 774,83 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne odo dňa nasledujúceho po tom, čo mu bola žaloba doručená do zaplatenia.

20. Súd prvej inštancie, teda v rozpore so záverom Súdneho dvora EÚ, tak ako ho uviedol odvolací súd vyššie, nesprávne rozhodol. Objektívna lehota na podanie žaloby bola zachovaná. Nebolo preto na mieste prihliadnuť k námietke premlčania vznesenej žalovaným.

21. Preto odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 388 C.s.p. zmenil, keďže neboli splnené podmienky ani na jeho potvrdenie, ani na jeho zrušenie tak, že uložil žalovanému zaplatiť žalobcom bezdôvodné obohatenie vo výške 774,83 eur v lehote troch dní, čo je v súlade s ust. § 232 ods. 3 C.s.p., ktorá plynie od právoplatnosti rozsudku. Odvolací súd nezistil dôvody pre uloženie dlhšej lehoty na plnenie.

22. Súd zaviazal žalovaného zaplatiť žalobcom aj úroky z omeškania podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka, popri plnení, úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis. Odvolací súd dospel k záveru, že v danom prípade sa žalovaný dostal do omeškania, keď požadované bezdôvodné obohatenie žalobcovi nezaplatil deň po doručení žaloby. Žaloba bola doručená žalovanému dňa 04.02.2021. Deň nasledujúci na plnenie bol dňa 04.02.2021, od ktorého sa žalovaný dostal do omeškania. Úroky z omeškania sú v súlade s nariadením vlády č. 87/92 Zb., § 3, keď v rozhodnom čase úroková miera pri omeškaní predstavovala 5,00 % ročne.

23. O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 2 C.s.p., podľa ktorého ak odvolací súd zmení rozhodnutie, rozhodne aj o nároku na náhradu trov konania na súde prvej inštancie. Pre rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania aplikoval ust. § 255 ods. 1 C.s.p. a § 262 ods. 1, 2 C.s.p. V konaní boli v celom rozsahu úspešní žalobcovia, ktorým vznikol nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu proti žalovanému. O výške tejto náhrady rozhodne súd prvej inštancie samostatným rozhodnutím po právoplatnosti tohto rozsudku.

24. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 odsek 1 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 odsek 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 odsek 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).